

„Edinost“

zveša enkrat na dan, razen nedelj in p. aznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložne naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 470.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domaći oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Adresa gospodske zbornice.

Minole sobote je imela gosposka zbornica svoj »veliki dan«. Razpravljala je o adresi, ki jo je sestavila specialna komisija. Mi smo že govorili o tej adresi in smo povdarjali, da iz vsake nje vrste zveni — kompromis mej ljudmi, katerih načela so tako nezdružljiva kakor voda in ogenj. No, gosposki zbornici je bilo očevidno do tega, da stopi pred prestol s skupno adresno, z dokazom, da sta patrijotično mišljenje in dinastični čut v Avstriji še tako močna, da moreta biti v vez med ljudmi, ki so si nasprotni se svojimi političnimi in narodnimi nazeri. Členom gosposke zbornice vseh strank je bilo očevidno do tega, da se ta zbornica predstavi prestolu kakor varno zavetišče avstrijskega patrijotizma, svetu pa kakor zavetišče avstrijskega parlamentarizma. V zbornici poslancev vidimo temno sliko; sodé po tej sliki mora sklepati svet, da za avstrijski parlamentarizem ni več pomoči. Tej temni sliki je hotela gosposka zbornica postaviti nasprotno, drugačno, svetlejšo sliko. V protitežju dejstvu, da so v zbornici poslancev razmere tako razdejane, da se sploh niso upali v adresno razpravo — v strahu, da bi prišlo do ljutih eksplozij narodnih in političnih nasprotstev ter do katastrofalnih dogodkov — ter da so se morali omejiti le na izjavo lojalnosti do dinastije; v protitežju torej dejstvu, da parlamentarizem v zbornici poslancev je že tako degeneriral, da ta zbornica sploh ni več v stanju, da bi na misli v prestonem govoru odgovorila se svojimi političnimi misli in da bi nasproti vladnemu stališču določila svoje stališče, je hotela gosposka zbornica podati dokaz, da ona je ostala vzvišena nad to degeneracijo.

Iz govorov vseh govornikov minole sobote v gosposki zbornici zveni ta misel. Vsi so povdarjali, da so le s težavo in z velikimi žrtvami na svojih načelih pritrdili skupni adresi, da so le avstrijskemu patrijotizmu svojemu doprinesli to žrtev. Najvidnejše je to v onem odstavku, ki govori o jezikovnem vprašanju in o narodnih borbah. Če zagriženi liberalci in centralisti ter okosteneli birokratje in militaristi govorijo o spoštovanju do narodnega čuta vseh in o narodni enakopravnosti — kakor se to godi v adresi, vsprejeti minolo soboto v gosposki zbornici — to jednostavno ni odkritosrčno in je na dlani, da so se gosposke udali le radi nekega posebnega cilja,

radi neke posebne svrhe. Istotako se more reči, da je to velika žrtev na svojem lastnem prepričanju, ako stari bojovníki za decentralizacijo uprave, za avtonomijo dežel in narodno enakopravnost podpisujejo adresno, ki se, če tudi indirektno — da ne bi tako bolelo — izreka za jedno glavnih zahtev Nemcev — za nekako predpravo nemškega jezika vsaj v višjih sferah uprave. Če se je n. pr. patrijarh naroda češkega, jeden Rieger, odločil glasovati za tako adresno, je gotovo storil to s težkim srem in je bila to velika žrtev na lastnih načelih, na lastnem prepričanju, na lastni tradiciji.

Iz govorov, izučenih minole sobote v gosposki zbornici od desne, leve in sredine, je bilo razvidno, da se slej ko prej razteza jeden cel svet diferenc v nazorih in načelih med desno in levo. (Te govore označimo na kratko v današnjem političnem pregledu). Ako so se torej gosposke vendar zjedini za skupno adresno, se je moglo zgoditi — kakor že rečeno — le radi neke posebne svrhe, ki se jim je videla tako velika, tako važna in zahtevana od položaja, da je vredna samozatejevanja. To svrhu smo že označili: gosposke so očevidno hoteli pred krono in svetom nastopiti kakor klasične priče proti pesimizmu, ki ga vzbujajo dogodki v poslanski zbornici glede bodočnosti parlamentarizma in — avstrijskega patrijotizma.

Ali drugo vprašanje je, da-li so gosposke dosegli ta cilj? More-li skupna adresa v gosposki zbornici, ta manifestacija avstrijskega patrijotizma in trdne volje za rešenje avstrijskega parlamentarizma, odtehtati degeneracijo v zbornici poslancev? Mi bi si ne upali potrditi tega vprašanja! Mi ostajamo neverni Tomažji. Parlamentarno življenje mora imeti svoje globoke korenine tam, kjer sede slobodno izvoljeni zastopniki naroda, to je v zbornici poslancev. Proti degeneraciji tu ostajajo tudi najlepše manifestacije v zbornici poslancev le izrazi dobre, poštene volje, ali — brez moči.

V zbornici poslancev se morajo torej razmere zboljšati in sanirati. Tu smo v soglasju z nekim izrekom moža, ki nas sicer s svojimi izjavami od minole sobote izživlje na najodločnejši odpor, ker bi z nasiljem hotel rešiti avstrijski problem, ker bi hotel z nasiljem uvesti nemški državni jezik, z izrekom nemško-liberalnega kavalirja Auersperga, da je adresa gosposke zbornice sicer lepa

manifestacija, katere se veseli od srea, ki pa je vendar le brez praktične vrednosti.

V zbornici poslancev treba ozdraviti razmere, ako hočejo ozdraviti avstrijski parlamentarizem in ga rehabilitirati zopet pred svetom. V to pa treba v prvi vrsti vlade, ki bo hotela pripomoči prvemu parlamentarnemu načelu do veljave, ki bo hotela biti parlamentarna vlada, oprta na večino, ki bo oprta na večino prebivalstva. Gospod Körber pa je odgovoril na vse navsote od desne in leve: da hoče čakati s »strastno potrpežljivostjo«, da se stremljenja, ki sedaj razjedajo zbornico — prežive. Z drugimi besedami: sedanja vlada ne ve nobenega leka proti anarhiji v zbornici poslancev in hoče fatalistiški čakati — boljših časov! To je spričevalo ubožnosti, ki si jo je vlada napisala sama. Če bi odločilni krogi hoteli uvažiti to vladno samooznačenje in izvajati logične konsekvence — bil bi vendar lep dobiček, ki ga je prinesla adresna razprava v gosposki zbornici minole sobote.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 4. marca 1901.

O položaju. Torej vendar! Ali naj bi se res zgodilo veliko čudo? V svoji redakcijski notici rabi »Information« celó besedo »konecilijanci«. Vsa znamenja da kažejo, da zbornica mirno izvrši volitve v delegacije in da reši predlogo o kontingentu novincev. Bližnje dni da bodo skupine na levički nekoliko konecilijantneje. Istotako tudi Čehi, ker vendar nočejo jemati na se odgovornosti na razganju parlamenta.

V soglasju s to situacijsko sliko poroča dunajski zaupnik praške »Politik«. Njega brzogovno sporočilo se glasi: »Smatrati je kakor gotovo, da se dnevni red zbornice poslancev spremeni v zmislu vladine želje in da pride vladna predloga o kontingentu novincev prva na vrsto. Pogajanja s češkimi poslanci je smatrati zaključeni. Sedaj ima besedo plenum češkega kluba. Podrobnosti dogovorov sicer še niso znane, vendar se more trditi, da so z omogočenjem pravočasne rešitve predloga o kontingentu novincev v zvezi oziroma važne, od češke strani že dolgo stavljene gosposke zahteve.« Iz tega poročila

bi bilo sklepati, da je vlada storila Čehom važne obljube vsaj na gosposkarskem polju. Tako poročajo n. pr., da se v ministerstvu za trgovino zasnuje poseben oddelek za vprašanje, ki je med najvažnejšimi češkimi zahtevami gosposkarske nravi — za vodna občila, in da bo na čelo temu oddelku imenovan odlični češki politični mož, bržkone jeden državnih poslancev.

O adresi gosposke zbornice govorimo na prvem mestu. Tam povdarjamo tudi, kako so vsi govorniki povdarjali, da je adresa zahtevala od vseh velikih žrtv na prepričanju. Že prvi govornik grof Harah je povdarjal, da v adresi ni bilo možno zadostiti vsem različnim načelom. Ali gosposka zbornica se je morala oglašiti proti izjavam, ki spravljajo ekzistenco monarhije v nevarnost. Po uvedanju dualizma sti obe polovici postali siameška dvojčka, ki sta združena le po vojski in delegacijah. Če bi prerezali te žile, bi nehala ekzistenca obeh. Zato se morata ta dvojčka sporazumeti. Tudi v Avstriji sami more priti do sprete, ako vlada načelo pravičnosti. Vlada ne sme dopustiti, da bi bil kdo tlačén. Ako vlada zahteva koncesij glede jednotnosti jezika v upravi, se mora to zgoditi le dobrovoljno in nesme biti nikake sile. (To je ista misel, katero neprestano povdarjamo tudi mi. Ured.)

Knez Auersperg je obžaloval, da smo nasproti oni drugi polovici države popolnoma obnemogli; istotako, kakor bomo obnemogli o sklepanju trgovinskih pogodb z drugimi državami, ako bo nadaljevala sedanja zmešnjava v Avstriji. V odpravo te zmešnjave je knez Auersperg nasvetoval svoj nemško-liberalni recept — silo. Parlament ostane nezmožen za delo, dokler vlada ne reši jezikovnega vprašanja: dokler se silo ne uvede nemškega državnega jezika. Parlament naj bi ne imel besede o tem. Izdale naj bi se odredbe, kakoršnjih parlament ne more izdati. Absolutizem, — to je torej vse, kar zna nasvetovati — liberalizem liberalca kneza Auersperga.

Knez Schönbürg, govornik srednje stranke, je imenoval adresno demonstracijo v avstrijskem zmislu.

Izredno oster je bil konservativec baron Romberg, ki se je z redko energijo potegnil za versko-nravnstveno vzgojo mladine. Istotako odločno se je izrekel proti vsenemškemu gibanju, ki naravnost deluje na razbitje Av-

njegove svakinje pod vplivom istih metamorfóz ter povzročale s svojimi toaletami svojim soprogom sive lase.

Na neki domači zabavi je bila vsa sedmorica svakov veselo skupaj, in Viktor je porabil to priliko, da si malo olajša sree.

Svakje so prasnili v glasen krehot.

«Kaj naj to pomeni?» je vprašal Viktor.

«No», je dejal eden, «smešno je, da si se tudi ti vjel vpast, kakor mi vsi!»

«Vjel v past? Ali menite radi »ene« obleke?»

«Seveda. Kaj naj razume možki o vseh onih ženskih neumnostih. On verjame vse. In prekanjenosti take tašče ni nihče kos. Tudi mi smo vsi menili, da so vse sedmere, oziroma devetere obleke, ki jih je porabila vsaka hčerka za karneval, le ena obleka!»

Viktor je povsíl glavo.

«A to je rodbinska tajnost», je dejal razlagujoči svak «in jo odkrijemo le onemu, ki je že ud te družine. Tajnost se mora tudi naprej strogo varovati!»

A mi jo pač že lahko odkrijemo, kajti gospa Neszmelyi je kmalu potem tudi svojim zadnjim dyem hčerka dobila soproga...

(Zvršetek).

PODLISTEK

Le „ena“ obleka.

Spisal Árpád Herczik. — Prevél Feodor Vasiljevič

«V »eni« obleki!»

«Vam se to zdi nemogoče, in vendar je tako! Vprašajte jo le sami; prav rada Vam pove to. In kedar ta obleka ni več za rabo, ko se ne da več prevestroviti, tedaj mora gospa Neszmelyi pustiti plese — zanjo je kar neval pri kraju!»

«Ah, to je ravno tako lep, kakor redek slučaj!» je vskliknil Viktor ves navdušen.

«Seveda! Tako so tudi drugi pred Vami govorili in zato so se tudi tako hitro našli možje za onih šest! Vsačega menenja je, da je dandanes pri soprogih priprostost in varčnost poglavitna reč, in zato se tudi Neszmelyijeve tako hitro spečavajo...»

Od tedaj je družina Neszmelyi našega Viktorja zelo zanimala. Pogovarjal se je često s Kristinino materjo, in njene izjave so popolnoma potrjevale besede poročevalčeve.

«Priprostost, to je moja maksima!» je dejala gospa. Oh, ta dandanašnji luksuz! Vidite, gospod, Kristina je v tej sezoni že drugič na plesu, a vedno v isti obleki... Le pri-

prava pa nakit je drugi. Sedaj jo kitimo z rdečim, zdaj z modrim, zdaj s eveticami... itd. — a obleka je vedno ista. Jaz ne morem umeti, kako da druge matere toliko trošijo le za obleke!»

«To je resnica, milostljiva!»

Od takrat se je Viktor tesno oklenil Neszmelyijevih, družina Balla pa se je čudom čudila.

Sklenil je, da bo sam opazoval ono obleko ter se prepričal s svojimi očmi, da li je mogoče to, kar je dejala gospa Neszmelyi.

In je bilo mogoče.

Bili so na marsikaterem plesu, s Kristino sta se srečavala često, a imela je vedno isto obleko. Seveda je bila ta često takomodernizirana in predelana, da je on sam še skoro ne bi bil spoznal — a Kristinina mati je bila takoj pripravljena razložiti mu tajnosti in skrivnosti one metamorfoze.

Tej nenavadni, redki, čudni ženski iznajdljivosti se je Viktor zelo čudil. A največkrat se je imelo še zgoditi. Na nekem plesu je neokreten plesalec raztrgal vlečko Kristinine obleke, stopivši nanjo.

No, sedaj je konec glorijske! Sedaj bo treba pač nove obleke in skoro bi jej jaz eno kupil, si je mislil.

Pa, o čudo!

Na sledečem plesu je zvedel od matere, da je ta obleka zopet prejšnja! Z nenavadno izvednostjo mu je razložila, kako se je obleka vsa premenila, kako je raztrgani kos spretno nadomestila itd.

To je odločilo.

Ker mu je tudi drugače Kristina ugajala, je sklenil, da poprosi za njeno roko. Nihče ni bil srečnejši od njega. Zavešt, da je dobil varčno soprogo, ga je navdajala z zadovoljstvom.

Medeni tedni so kmalu v radosti potekali in po ženitovanjskem potovanju so se začeli navadni zakonski dnevi.

In s temi dnevi so prihajali razni računi, posebno za obleke, in sicer v precejšnjem številu. Bilo je čudno, kako se je mlada soproga tako hitro spremenila. Pred poroko se je zadovoljila, kakor nam je znano, za ves karneval z eno samo obleko, sedaj pa je kaj rada premenjavala svoje toalete. Njena največja zabava je bila, ako je proučevala parizko modo. Obleke in klobukov, čevljev, rokavic in solčnikov — teh stvari ni imela nikdar dovolj.

Viktorju je bila to nerazrešljiva uganka. A najčudnejše je bilo to, da so bile tudi

strije. Krivdo na slabi vzgoji mladine je go-
vornik posebno zvrčal na profesorje srednjih
in visokih šol. Mladina ne misli na drugo,
nego na političke demonstracije; ista da je popol-
noma posurovela.

Vsakdo mora pritrditi izreku govornika,
da bi vladni organi morali biti povsodi v
oporo prebivalstvu, da bi morali biti služab-
niki države, jednako dobrohotni
vsem narodnostim. Govornik se je
obrnul na to proti nemško-radikalni stranki,
ki zanikuje državo. S tako stranko za Av-
strija ni paktiranja, ampak le boj na življe-
nje in smrt.

Naučni minister vitez Hartel si je
prizadeval, da bi branil podrejene mu organe,
zlasti pa svojega prednika. Ni sicer tajil
vsega, kar je trdil predgovornik, ampak je
rekel, da zlo tiči globlje. Povdarjal je, da
so se na vsako obtožbo uvele preiskave, ali
navadno da se je pokazalo, da so obtožbe
pretirane.

V dolgem, zanimivem govoru se je de-
želni maršal Češki, knez Jurij Lobko-
vic, potegnil najprej za zboljšanje deželnih fi-
nanc. Na to je razvijal nazore svojih politič-
somišljenikov o jezikovnem vprašanju. Govor-
nik je proti temu, da se to vprašanje
reši državnim zakonom. Nikdo ni proti temu,
da se v gotovih sferah uprave rabi nemški
jezik, s tem pa ni rečeno, da je tudi na cen-
tralnih oblastih nemški jezik potreben povsodi,
kjer se rabi sedaj. V interesu justice in
uprave bi bilo, ako bi na marsikakem polju
tudi nemškemu jeziku dovolili pristop v
visoke sfere. V jezikovnem pogledu naj bi
se oblasti prilagodile potrebam prebivalstva,
ne pa da je njih komodnost odločilna. Nobena
stvar ne pospešuje bolj narodnega prepira,
nego to, ako se ne ustreza zahtevam, ki so
izvedljive.

Preidši k dogodkom v parlamentu se je
izjavil govornik nasprotnikom vsake nasilne
obstrukcije, obžaljuje pa, da vlada ni bila
vsikdar na tem stališču. Govornik ni tako
optimističen kakor je adressa. Zlo tiči globlje,
sedanje razmere so posledica form državnega
zastopstva, ki ne odgovarjajo naravi države.
Kompetenca državnega zbora je prerazsežna.
Zato je centralni parlament neozdravljiv. Za
slučaj, da postane ta parlament nemogoč, svari
govornik pred tem, da bi zaustavili tudi delo-
vanje deželnih zborov. Če narodi že v cen-
tralnem parlamentu ne čujejo besede svojih
zastopnikov, pa naj jo čujejo vsaj v deželnih
zborih. Le pod tem pogojem se bi mogel go-
vornik spoprijazniti z začasnim absolutizmom.
Centralni parlament je možno ozdraviti le po
deželnih zbilih. V tem smislu naj bi se spo-
polnila ustava, da bo narodom v zavetišču
njih pravice! (Zvršetak pride.)

Kultura v Kitaju in — kje drugje.

Evropejci so šli na skrajni Vzrok širit ev-
ropsko kulturo in civilizacijo. To stoji. V
interesu civilizacije je gotovo tudi, da sedaj,
pod nadzorstvom evropskih poslanikov in ge-
neralissima Walderseeja, raznim kitajskim do-
stojanstvenikom sečejo glave, če jih že ni
doletela posebna milost, da jih duše ali jim
prepuščajo, da se sami ekspedirajo na oai
svet. Če po takem načinu ne postanejo Ki-
tajci kar navdušeni za evropsko civilizacijo,
potem jim res ni pomoči.

Ali šalo na stran!

Vlasti opravčujejo svojo zahtevo po
tako drakoniznem kaznovanju, sklicuje se na
grozovitosti, ki so jih počenjali Kitajci nad
tujci. Teh grozovitosti ne taji nikdo in ni-
kogar ni, ki bi jih ne obsojal. Ali nam ne
gre prav v glavo to postopanje. Vsaj logično
ni! Mi smo Evropejci, mi hočemo učiti njih.
Če je barbar barbarški, pa ne sme biti oni,
ki hoče barbara učiti civilizacije!! V postop-
stvanju vlasti bi morali Kitajcem de-
monstrirati razliko med barbarstvom in civi-
lizacijo. Če pa sedaj za vsako evropsko glavo
zahtevajo jedno kitajsko glavo, si Kitajec ne
more misliti, da smo baš visoko nad njim se
svojo kulturo.

No, mi Evropejci se nikar ne ponašajmo
s kulturo! »Ne dajati pardona!« Ta parola
se je izdala od naroda, ki meni, da koraka
na čelu evropske civilizacije. In koliko razlike
je med kitajskimi grozodejstvi in onimi, ki so
jih Nemei počenjali na Francoskem? In kaj
še le delajo civilizirani Angličje v južni
Afriki?! Ali ni raba dum-dum topov največje
barbarstvo? Kako naj imenujemo požiganje
mirnih naselbin, proganjanje žen in nedolžnih
otročičev?!

To so barbarstva, ki jih počenjajo Ev-
ropejci! Ali tu pomislimo, da misimo civilizirani
Evropejci, oni drugi pa so Kitajci, in da je

treba kitajsko barbarstvo meriti z drugačnim
merilom, nego pa evropsko!! Če je barbar
storil barbarstvo, ne pristojta prosvetljenec,
da tudi on odgovarja z — barbarstvom. Ali
nas ni malce — sram!!

Splošna stavka v Palermu. V glav-
nem mestu nikdar mirne Sicilije zopet vre.
Demonstracije brezposelnih in stavekajočih
delavcev proti sedanjemu ministerstvu so po-
čele dobivati že revolucionarno lice. Vsa
dela so ustavljena. V palermški luki so po-
brali ladijam celo vesla, kočije in tramvajske
vozove je množica kamenjala in jih prisilila,
da so zaustavili ves promet. Vsi uradi in
vse šole so zaprte. Nezadovoljnost proti se-
danji vladi je splošna po vsej Siciliji. Palermo
je ves zaseden z došlimi vojaškimi polki, po
ulicah patrolirajo oddelki konjice. Tudi v
Mesino in Catanijo je došla vojaška moč.
Uboga, uboga Italija, na tvoji zemlji še
ni bilo miru in splošnega zadovoljstva, odkar
te pozna zgodovina. Pač malo opravičen je
irredentizem naših sodeželanov, mi jih ne
zavidamo.

Tržaške vesti.

Odlikovanje. Poljski literat, duhovnik
I. Lukaszkievicz, ki radi prsne bolezni
prihaja po zimi med nas na jug, je dobil po
zaprošnji svojega nadbiskupa v priznanje 15-l.
neumornega literarnega delovanja odlikovanje
od papeža: vijolete in zlati križ. Bratu Slo-
vanu čestitamo od srca na zasluženem odli-
kovanju.

Naša gospodarska organizacija. Pod
tem naslovom nam pišejo: Polemiki, ki se
je razvila med Vami in »Slovenec« ozirom
na našo gospodarsko organizacijo, sem sledil
jaz z velikim zanimanjem. Ta polemika je
bila zelo poučna za vsa naša javnost, a v
prvi vrsti za »Slovenca« samega. Iz Vaših
izjavanj je bilo razvidno do evidence, s kako
lahkoto, tja v en dan — lahkomisljeno,
ne bi bil prehud izraz — se izrekajo v nas
najtežje obtožbe. Po mojem uverjenju je
ravno to najusodnejše zlo, izvirajoče iz lju-
tega domačega prepira, da stvar sama je
postala povsodi postranska reč, nekaka quanti-
tè, negligible, a glavna stvar je — ozir
na stranko! Ako tako zahtevajo ozir na ko-
rist stranke, se napadajo tudi poštna pri-
zadevanja in se jih ponižuje pred javnostjo;
in narobe.

To vidimo kaj razločno na Vaših se-
danjih kontroverzah se »Slovenec«. Ker
ste zašli s »Slovenčev« stranko v nasprotje
radi — dogodkov na Dunaju, je bilo dovolj
razloga rečenemu glasilu, da ni pustil nijed-
nega dobrega lasu na naših gospodarskih
društvih. In to je žalostno, je škodljivo. Nikdo
ne pretendira, da imamo tu popolno gospo-
darsko organizacijo, nikdo ne bo hotel trditi,
da je v naših gospodarskih društvih že vse
popolno in da ni nikjer pomanjkljivosti. Naša
gospodarska organizacija je še daleč od po-
polnosti. Ali ne le pri nas, ampak povsodi
po Slovenskem, ne izvzemši Kranjsko. Ali,
kakor je nastopil »Slovenec« proti tržaškim
Slovenem in njih društvom, to je nedo-
pustno. Kdo bo imel sploh še kaj veselja
do dela, ako bomo vse stavili v nič in sme-
šili one, ki se pošteno trudijo v tem po-
gledu?! Po vsej pravici moremo nastop
»Slovenčev« označiti kakor frivolon.

No, jaz hočem opozoriti »Slovenca«,
kako nepreviden je bil s tem svojim nasko-
kom na »tržaške pravke«, pokazati mu ho-
čem s par vrsticami, kako se pušice, ki jih
je metal v Trst in v Istro, zadirajo tu pa
tam v meso od njegovega mesa. Tudi jaz se
hočem sklicevati na besede vlč. g. dekana Kom-
pareta, ki je lepo razložil, zakaj da moramo
biti v Istri jako previdni in ne smemo sno-
vati gospodarskih zadrug v marsikaterem
kraju, kjer bi bili sicer dani vsi pogoji. Mar-
sikje bi bilo členov in zadrugnikov in tudi jam-
stva v obstoječih razmerah, da bi stvar vspe-
vala in vendar ne moremo. Zakaj? Ker ni-
mamo ljudij, ki bi umeli voditi
stvar; da, niti enega človeka nimamo, ka-
teremu bi mogli poveriti predsedništvo!!!
Zlasti pa se nam to godi v škofiji po-
reško-puljski. Ljudij posvetnega stanu
nimamo, ker n. pr. na vsej izključno hrvat-
ski Porečini nimamo menda nijedne hrvat-
ske ljudske šole. Drugod imamo vsaj duhov-
nikov, vnetih za blagor naroda in priprav-
ljenih za delo narodu v prid. V rečeni
škofiji pa tudi duhovnikov ni-
mamo. Vse polno župnij je izpraženih,
ker prevzvišeni, ki je vedno
na uslugo vsem željam vlada-

jo če židovsko-liberalne in pa-
pežu sovražne oligarhije laške,
rajenen namešča župnikov, nego
da bi namestil župnika, ki bi
imel srca do ubozega, toli za-
nemarjenega naroda. Če le more
prevzvišeni, sili mej naš narod italijanske
duhovnike! Ti da bi delali za povzdigo hr-
vatskega naroda, za oslobojenje istega iz
vnebovpijoče gospodarske podrejenosti?! Ka-
mo-li, da bi prevzemali na-se težavno delo,
zahtevajoče veliko osebnih žrtev?! In če je
kje kakov pošten duhovnik (ali ne: umešeni
župnik), ki bi imel dobro voljo, pa ne sme,
ima vezane roke! Čim bi se hotel le ganiti,
roma že denunciacija za denunciacijo v
Poreč od pijavk italijanske stranke. In pre-
vzvišeni ima toli poslušno uho za take de-
nunciacije...

Obtoženi duhovnik je označen kakor po-
litiški agitator in — panslavist in predno se
zavé, ima disciplinarno postopanje na vratu.
In to sem hotel povedati: zlo v tej ško-
fiji je tudi zato tako veliko,
ker je tudi cerkvena oblast na
uslugo onim, ki se ničesar ne
boje bolj nego gospodarske
osamosvoje našega ljudstva!!

In kdo je oni — vprašam sedaj — ki
hodi v ogenj za načelo, da moramo škofo
pripoznati tudi političskimi voditelji svojimi?!

To jedno je gotovo: ako v Istri uveljavimo
to načelo, potem moramo sploh nehati govo-
riti o gospodarski organizaciji za oslobojenje
hrvatsko-slovenskega ljudstva. Vsaj za sedaj,
za doglede čase, ob sedanjih razmerah in
in osebah. A dandanes žive narodi hitro; na-
rodni organizmi, ki niso usposobljeni za ve-
liko borbo, lahko padejo — za vedno.

»Slovenec« je zapisal hude obtožbe radi
nedostatka gospodarske organizacije v Istri.
S tem pa je najhuje obtožil — politiko onih,
katerim bi hotel poveriti politično vodstvo.

Kdor zna, pa zna! Včerajšnji »Pie-
colo« je zopet pokazal, kako zna prikrivati
grehe svojih ljubljencev od onkraj luže.

Pripoveduje namreč, kako je neki »ra-
gazzetto« (mal deček), kateremu je (mimo-
grede povedano) samo 10 let, prevrnil neki
ubogi kmetici poln jerbas jaje. O ženi brije
»Piccolo« noree, da je jokala, kakor prere-
zana trta; »ragazzetto« (?) pa je zopet na-
pravil »otročarijo« ali pa šalo, kakor že ho-
čete. Res, prav lepe šale uganjajo ti nesramni
pritopeni iz lačne Italije — ta 16-letni »de-
ček«, šaljivec je namreč seveda od tam,
kjer imajo še mnogo takih lumpov, iz laških
Benetk! — Ne vemo da-li so njegovi bratei
v Siciliji (glej politično vest: stavka v Pa-
lermu) tudi tako objestni, da pobivajo cele
jerbase jaje. Pritepeni lahoni prihajajo vsi
sestradani v našo državo; tukaj se lepo na
naš račun nažrejo in potem nam v plačilo
uganjajo take lepe šale. Zakaj bi jih pa ne,
saj jih brani od naše države subvencionirani
»Piccolo«.

Zlobnost in domišljija! Premnogokrat
srečavamo osebe, ki nam s pravo naivnostjo
pravijo: »Kaj hočete, naj storimo, saj veste,
da tukaj ukazujejo vse Lahin in da nas lahko
zapode, ako ne — molčimo!«

Ne mnogo, ali le preveč je med našim
narodom v Trstu, takih — neumnežev! Do
tega ne pride in ploh ne more priti, da bi
kedo izganjal iz Trsta bodi si Slovenec ali
(in teh še celó ne!) Italijane, ako so ti de-
lavni in pošteni! Ako vam kak Žid, ali Ka-
labrež govori kaj takega, recite mu, da je
— norec! Pametni in trezni ljudje ne govore
takih neumnosti!

Vse sleparije, vsi napadi na našo mo-
ralno in materialno posest, da celo vsa kvo-
prolitja nas niso uničila! Mi smo danes, da-
si stiskani od vseh strani — vendar bolj jaki
in krepki nego so bili naši očetje pred
več leti.

Mi imamo v mesta in okolici nad 60
(šestdeset narodnih trdnjav), ker je vsako naše
narodno društvo ob enem — narodna trd-
njava! Sovražnik, želeči uničiti vsaj mestne
narodne trdnjave naše, je nam zaprl vsa gle-
dišča in celó vse večje dvorane ali niti tem
potom se irredenti ne posreči ta nesramna —
divjaška nakana! Za trenotek nas lahko ovi-
rajo, uničijo pa nas ne, ako ostanemo edini
in torej — močni!

Lahoni nam kriče v enomer: »fora i
ščavi!« (ven z sužnji), toda vse to kričanje
ni spravilo še niti enega Slovenca iz Trsta!
Dogodilo se je, da so bili izgnani Lahin, ter
poslani tja v »blaženo« deželo polente, zato
ker so na nesramen način napadali nas do-

mačine — narobe se pa ne zgodi, ker se
sploh ne more zgoditi!

Grožnje, prihajajoče od naših irreden-
tarjev, imajo le namen hujskati svojce in
strašiti naše manje zavedno ljudstvo!

Postenim in pridnim Slovencem ne preti
in ne bo pretila nobena nevarnost v tem po-
gledu, pač pa zna biti — narobe!

Da se širijo po našem mestu govorice o
izganjanju Slovencev iz Trsta — to ni nova
stvar! Tako se je govorilo že pred 20 leti!
Povejte pa vi Slovenci, koliko naših je bilo
izgnanih iz Trsta samo radi narodnega mi-
šljenja? Koliko je pa bilo izgnanih Itali-
janov?!

Mi smo tu doma! Mi se ne bojimo
nikakega izгона — boje naj se tujei, ako
greše proti onim, ki jih zalagajo z belim
kruhom, dočim doma niso imeli niti črnega!
V zaključek te novice predlagam naj vsaki
Slovenec, ki postane Tržačan daruje naj-
manj 2 kroni za »Narodni dom« v Trstu!
Sprejeto???

Brez komentarja. »Narodnemu listu«
pišejo iz Rima, da se je povodom banketa, pri-
rejenega tržaškemu »Piccolu« na čast, izda-
vatelj tega lista poljubljaj s svojimi italijan-
skimi tovariši in da je bilo čuti vsklikov:
»Eviva Trieste italiana!« in »Abbasso l'
Austria!« Ako pridodamo še, da je tudi eden
državnih podtajnikov — ki so prevaženi čini-
telj vladne politike v Italiji — poslal svoje
pozdrave, ter da se ni še nikoli oporekalo
trditvi, da je list »Piccolo« subvencioniran
od avstrijske vlade — imamo pred seboj tako
kričec slučaj, da bi vsaka beseda komen-
tarja le kvarila efekt...

Iz delavskih krogov nam pišejo: 21-l.
Fran Gombač delavec v ladijedelnici S.
Mareo stanujoč v ulici Tesa št. 35 bil je te
dni nevarno bolan. Ker je isti upisan v okrajni
bolniški blagajni poslali so po zdravnika iste
že ob 7. uri zjutraj in ker ga le ni bilo,
potem še dvakrat, ali vse zastoj, zdravnika
ni bilo. Vidé, da je bolnikova bolezen zelo
nevarna poklicali so slednjič zdravnika z
zdravniške postaje, kateri je tudi prišel in
dal bolniku svojo pomoč. Ob 8. in pol uri zv.
pa je srečno primahal tudi zdravnik bolniške
blagajne in ko so mu povedali, da je bil že
pred njim drug zdravnik, dejal je, da mu je
silno žal, da ni prej prišel. Opravičeval se je
s tem, da ni vedel kaj so hoteli od njega ko
so ga klicali, ker ne razume slovenski.
Gombačeva sestra, Tereza Škerjanc, odvrnila
mu je na to, da mu ni treba prevzeti službe
zdravnika pri bolniški blagajni, kjer je vpi-
sana večina slovenskih delavcev, ako ne
pozna jezika istih, ter dodala k temu, da so
mu denarji, ki jih dobiva od slovenskih de-
lavcev pač dobri, jezika istih pa noče po-
znati. Tu imate, dragi slovenski tovariši, zopet
lep primer, kako postopajo z nami isti go-
spodje, ki jih mi redimo. V zahvalo, da jim
nosimo težko prislužene novce, zasramujejo
potem še naš jezik in našo narodnost. Ne
vsiljujte se tistim, ki vas ne marajo, saj imamo
v Trstu dvoje naših podpornih društev, ki
sti ustanovljeni za naš narod jednakoveljavni
okrajni bolniški blagajni in kjer ima tudi naš
jezik varno zavetišče.

Ugodna prilika. V soboto popoldne
je neka 42-letna Filomena T. iz ulice Bo-
schetto, hodila po prodajalnicah na stari mit-
nici in je jokaje se prosila, da bi jej dali kaj
za pogreb nje sina, onega nesrečnega dečka
Franceschinija, o katerem smo že poročali, da
je v petek na Aequedotto našel žalostno smrt.
Ljudje so jej seveda verjeli in vsakdo jej je
rad dal kako malenkost. V neki prodajal-
nici pa jo je skupila. Gospodar, ki jej je dal ne-
kaj denarja, jo je vprašal, kako je bilo dečku
ime?! A glej, ta »žalostna mati« ni vedela
in je povedala krivo ime, na kar jej je tr-
govce podarjeni denar zopet odvezl ter jo iz-
ročil nekemu redarju. Na policiji je potem
priznala, da ona ni mati ponesrečenega dečka
in, da je to storila, ker je v veliki bedi.

Poskušen samomor. 59-letni čevljar
Andrej H. prerezal si je te dni žile na levi roki
in se hotel usmrtiti. Na srečo so domačini še
pravočasno prišli v njegovo sobo in prepre-
čili smrt s tem, da so mu zavezali roko. So-
boto zjutraj so nesrečnega spravili v mestno
bolnišnico.

Dražbe premičnin. V torek., dne 5.
marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled
naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za ci-
vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:
v ulici Riborgo št. 11, oprema v zalogi in
obuvala; v ulici Aequedotto št. 17, mineralne
vode, copiči, sveče, barve, specerijsko blago
in oprema v zalogi; v ulici Kandler št. 5,

hišna oprava; v ulici Bellosguardo št. 5 in v ulici Acquedotto št. 27, hišna oprava in specerijsko blago.

Zakaj !! Pišejo nam: Kakor ste že javili, je uradništvo »Delalskega podpornega društva« vrnilo hišnemu gospodarju laško-nemške pole za ljudsko štetje, zahtevaje, naj mu da nemško-slovenske. Javili ste tudi, da na magistratovi sekciji ni bilo mogoče vdobiti slovensko-nemških pol iz razloga, ker jih ni bilo!

Trebalo se je obrniti pismenim potom na e. k. namestništvo, katero je naložilo magistratu, naj pritožiteljem izda zahtevane pole — kar se je, kakor tudi že javljeno — deloma izvršilo!

Ker so magistratovi organi v odloku izjavili, da nimajo tiskovine štev. V. razun v laško-nemškem jeziku, se je goriomenjeno društvo potom predsedništvu obrnilo zopet na e. k. namestništvo s zahtevo, naj se mu da — kar se mu mora dati po zakonu in naj isto e. k. namestništvo zaukaže tuk. mestnemu magistratu, da na naše slovenske vloge odgovarja v slovenskem jeziku, kar je edino zakonito! Sedaj pa slušajte, kakšen odgovor nam je dalo slavno e. k. namestništvo! Magistratovi organi iz sekcije v ulici dei Forni so pozvali društvenega tajnika (mesto uradnika!) naj pride določenega dne tja! Gospod tajnik je šel torej na omenjeni poziv v magistratovo sekcijo, kjer so mu pokazali neki odlok e. k. namestništva, v katerem stoji, da tiskovine št. V. se ne vdobivajo v slovensko-nemškem jeziku!!

Gospod tajnik je vprašal magistratove, zakaj da ni namestništvo doposlalo dotični odlok na one, ki zahtevajo tiskovine? Odgovor je bil, da oni ne vedo ničesar in da se treba za take informacije obračati do e. kr. namestništva.

To je torej ves odgovor, ki nam ga je dala naša deželna vlada s tem — da nam ni odgovorila!!!

Na tem mestu pa zahtevamo, naj nam e. k. namestništvo odgovori, zakaj ni za časa poskrbelo za to, kar smo zahtevali že leto pred ljudskim štetjem?! Zakaj ne odgovori na gori omenjeno vlogo?!

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 9.0, ob 2. uri popoldne 10.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 757.7. — Danes plima ob 8.47 predp. in ob 9.30 pop.; oseka ob 2.55 predpoludne in ob 3.10 popoldne.

Zavarovalnica za govejo živino in kmetijska podružnica v sv. Križu bode imela v nedeljo dne 10. marca svoj redni občni zbor ob 10. uri zjutraj v prostorih Ivana Košuta št. 6. s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Razni predlogi. 5. Volitev novega odbora. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda so darovali, ker se niso mogli udeležiti plesnega venčka »tržaških gospa«: g.a Katinka Kenda 4 K. gospod in gospa Černe 2 K, g.a V. Gržina 1 K. Ker je bil po krivici obsojen za Italijana, daroval gosp. Petrič 1 krono.

Občni zbor tržaške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda bo v nedeljo dne 10. marca. Občni zbor bo spojen tudi z veselico, t. j. igro, petjem itd.

Na ta znameniti občni zbor so vabljeni vsi, zlasti rodoljubke iz Rojana, da se dogovorimo za nadaljno delovanje, da pripomočemo naši družbi materialno celiti rane, ker je na — razpotju.

Več o programu priobčimo pravočasno.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Šempolaja nam pišejo: Dne 1. marca t. l. ob 2. uri popoldne je umrl v goriški bolnišnici prečastiti gospod Alojzij Vuga, bivši kapelan v Gorici in potem vikar v Šempolaju. Pokojnik je bil dober duhovnik in blag mož. Neumoren v svojem poklicu si je nakopal težko bolezen, ki ga je spravila pod zemljo v najlepši možni dobi (bilo mu je še le 36 let). Pri nas je užival splošno spoštovanje in ljubezen. V evetju svojega življenja je moral v večnost. Mi pa hočemo zvesto ohraniti v spominu njegova dela v čast Bogu in na korist našemu narodu. Lahka mu bodi zemlja slovenska!

Vesti iz Kranjske.

* Senzacijenelno aretovanje. Deželno sodišče v Ljubljani je dalo zapreti stavbinskega mojstra in hišnega posestnika, Italijana Frana Faleschinija. Proti Franu Faleschiniju se vrši sedna preiskava zaradi hudodelstva goljupije. Gotovo se je moralo nabrati mnogo obteževalnega materiala, da ga je sodišče takoj obdržalo v zaporu. Povsod so jednaki ti naši ljubeznivi Lahi.

* Električna železnica v Ljubljani. Gradnja električne železnice v Ljubljani prične se takoj, čim mine zima in se očedijo ljubljanske ulice. Najkasneje tekom dveh mesecev bodo vsi relsi položeni in utegne biti tudi vse drugo delo povse izvršeno, tako, da železnica počne voziti.

* Creditverein kranjske hranilnice ima plačati toliko dohodarino, da bi v petih letih zginil ves rezervni fond. Radi tega je sklican za 17. t. m. občni zbor ki ima sklepati, naj se li društvo razpusti.

* Novomeški vodovod. Poslanec Plantan naznanja »Slov. Narod«, da je izvedel od najkompetentnejše strani, da se zakon zastran novomeškega vodovoda v kratkem predloži v najvišje potrjenje, in da je prvi obrok državnega prispevka iz melioracijskega zaklada v finančnem ministerstvu že odobren.

Vesti iz Štajerske.

— Občinske volitve v Šoštanj. Nemška stranka agituje z vsemi sredstvi in straši volilce s tem, da hočejo slovenski zastopniki graditi vodovod, ki bo stal nad 100.000 gld. Nema bi radi prestrašili slovenske volilce, da bi občina prišla v nemške roke in mogla zidati nemško šolo, ki bi veljala 40.000 kron, ter to nepotrebno šolo tudi vzdrževati.

— Odlikovana slovenska tovarna. Izdelki paromlina Petra Majdiča v Celju so bili na pariški razstavi odlikovani z največjim odlikovanjem. Častitamo od srea, veseleči se vsacega znamenja o napredku našem na zanemarjenem polju industrije.

Vesti iz Koroške.

Ljudsko štetje. Tudi ljudsko štetje na Koroškem priča o gospodarskem propadanju. Saj le beda sili ljudi, da se izseljujejo. Celovski »Mir« prinaša jako žalostno statistiko. V pliberskem okraju so fužine in letovišča pridobila 1107 ljudi, kmečke občine pa so jih zgubile 2420 Zguba znaša torej 1313 = 6% odstotkov prebivalstva. V velikovškem okraju je mesto Velikovec pridobilo 94 ljudi, kmečke občine pa so jih zgubile 844 = 4% prebivalstva. V Dobrli vasi se je število prebivalstva znižalo za 3%, kopejski sodni okraj pa je narastel za — 81 prebivalec. »Mir« vzklika: po naravnih zakonih bi se moralo število ljudstva pomnožiti, dežela Koroška pa postaja pusta in zapuščena. — In mi dostavljamo: a to vzlic temu, da v njej najljubnejše klijeti nemško nacionaalna ideja in germanizatorna politika vlade. Mesto da bi šole učile naše ljudi in jih usposobljale za trdi ekzistenčni boj, jim je jedina naloga: raznorodovanje! Posledica je res ta, da ljudje ne znajo materinščine, a ne znajo tudi nemški — in družega tudi nič. Nesposobni in zanemarjeni, se siromaki ne morejo izdrževati na lastni grudi.

Razne vesti.

Udobno električno železnico imajo v Sain Louis v Ameriki. V vozeh električne železnice je telefon, katerega se občinstvo, ki se vozi z železnico, lahko brezplačno poslužuje.

Koliko ljudi je na svetu? Približni računi kažejo, da je na svetu okoli 1.566,000 000 ljudi, in sicer v Evropi 380 milijonov, v Aziji 860 milijonov, v Afriki 180 milijonov, v Ameriki 140 milijonov in v Avstraliji 6 milijonov oseb.

Loterijske številke, izžrebane dne 2. t. m.:

Dunaj	81	71	35	43	7
Gradec	67	49	83	14	16

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 7. do 21. februarja t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Upravništvo »Slov. Naroda« 270 K, župnik Ivan Sakser v Hotedršici 5 K, Jelavsko konsumno društvo krščanskih socialistov iz nabiralnika 2 K, župnik Iv. Tavčar v Lešah 20 K, arh. A. Aškerc v Ljubljani 5 K, na Silvestrov večer v gostilni »pri združenju« v Šiški zbrano omizje 24.30 K, dekan Ivan Murovec v Cerknem 5 K, Alfonz Sket v Dramljah zbirko nadučiteljevih gostov 8.60 K, prof. dr. Iv. Svetina v Ljubljani dar nekaterih Mohorjanov 5 K, župnik Fr. Rajčević v Grahovem 10 K; občine: Petrovče pri Celju 5 K, Koroška Bela 10 K, Toplice (Dol.) 20 K, Gotovje pri Celju 5 K, Lancovo 10 K, Podraga pri Vipavi 25 K, Št. Jurij pri Kranju 10 K, Presejce pri Borovnici 20 K, Sv. Katarina nad Tržičem 10 K; posojilnice: v Kamniku 60 K, v Litiji 20 K, v Brežicah 20 K, v Žalcu 40 K, v Ptuj 300 K; podružnice: v Kobaridu (moška) 44 K, v Trbovljah 58.20 K, v Ljutomeru 40 K, v Vel. Lašicah (ženska) iz nabiralnika 16 K, za Pliberk in okolico 50.36 K, v Ajdovščini 55 K, v Gorici (ženska) 100 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Brzjavna poročila.

Kriza na Španjskem.

MADRID 4. (B.) Kraljica regentinja je Villaverdi poverila sestavo novega kabineta.

Knez Ferdinand na potovanju.

SREDEC 4. (B.) Knez Ferdinand odpotuje danes v Plovidiv.

Kriza v Bolgariji.

SREDEC 4. (B.) Kabinet je sestavljen nastopno: Karavelov predsedništvo in finance, Mihael Saravov notranje stvari, dr. Danev zunanje stvari, dr. Aleksander Radev pravosodstvo, Ivan Slavakov pouk, Ivan Belinov javna dela, Aleksander Lorkanov trgovino in poljedelstvo, general Paprikov vojsko.

Kuga.

BRISBANE 3. (B.) Vest Reuterjeve pisarne: V bližini Brisbane sta se primerila dva slučaja kuge.

SIDNEY 3. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Neki slučaj smrti, dogodivše se na parniku došlem semkaj iz južne Afrike po avstralske vojske se je pokazal kakor slučaj kuge.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 4. (B.) Reuterjeva pisarna javlja iz Pekinga: Japonci so sklenili, da tekom tega meseca umaknejo svoje vojaštvo iz Pekinga ter da nadomestijo isto z 2000 možmi novih čet, od katerih bo 500 nameščenih v Peking.

PETROGRAD 3. (B.) Ruska brzjavna agentura povdarja, da je bilo besedilo rusokitajskega dogovora glede Mandžurije v inozemskih časopisih popačeno objavljeno. Rečena agentura je izvedela iz povsem zanesljivega vira, da, ako bi hotela Rusija s Kitajcem skleniti posebno pogodbo, bi imelo to le ta namen, da se uresniči želja, da se Mandžurija povrne Kitaju in, da se določijo oni pogoji, pod katerimi bi Rusi mogli zapustiti to pokrajino.

Vojna v južni Afriki.

KAPSTADT 3. (B.) Kuga se razširja vedno bolj, včeraj in danes se je primerilo 11 novih slučajev. Med obolelimi je tudi neka evropska ženska.

LONDON 4. (B.) Reuterjeva pisarna javlja dne 1. t. m.: Steijn in Devet sta večeraj 1.500 možmi in pod ognjem kolonialnih streleev prekoračila reko Oranje, strelec so bili dobro zavarovani, več Burov je bilo ubitih. Vzlic narasli vodi se je Buromposrečilo spraviti 8 voz črez reko; 5 voz in mnogo konjev pa so morali ostaviti.

Štrajk v Marziju.

MARZILJ 4. (B.) 200 štrajkujočih je prevrnilo več tovornih voz; orožniki so razpršili ekscedente. Ko pa so zopet hoteli obložiti voze, je 2000 štrajkujočih priredilo demonstracije; tovarne voze so morali spremljati redarje. Vendar so štrajkujoči opetovano ustavili vozove.

Trgovina in promet.

Mej Berolinom in Hamburgom.

namerjajo zgraditi električno železnico, ki bi

Narodno gospodarski pomenki.

VI.

Gospodarstvo se deli v več oddelkov in je lahko:

1. Ustvarjanje vrednosti iz tvarin, ki nimajo nikake vrednosti ali pa zelo majhno. V to vrsto gospodarstva spadajo odkritja, iznajdbe, prilagajanje slobodnih dober (taka, ki so brez gospodarja), in slednjič umetniško in literarno proizvajanje. V tej stroki gospodarstva se kaže delovanje v tem, da se skuša iz ničvrednih tvarin ustvariti kolikor mogoče več vrednost.

2. Povečanje vrednosti, ki se pojavlja v kmetijstvu in obrti.

3. Ohranjenje in zavarovanje vrednosti. V tej smeri deluje pravosodstvo, redarstvo in zavarovalništvo in tudi varčnost in skrb vsake posamične gospodarske osebe.

4. Premikanje vrednosti: Promet in zamenja. To obstoji v prenašanju vrednosti tja, kjer so najbolj potrebne, ali pa istim slediti.

5. Razdeljevanje vrednosti. Naloga gospodarstva v tem obziru je deliti vrednosti med ljudi, kolikor mogoče razmerno njihovim zaslugam.

6. Poraba vrednosti. Tudi poraba vrednosti spada v gospodarsko delovanje, kjer mora biti za načelo: postopati kolikor mogoče varčno o porabljanju istih. To progo, dolgo 200 km., prevozala v 5 četrt ure.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, vokal Piazza Rosario št. 2
Via Limitanea, in Via Riborgo št. 21
(šolsko poslopje)
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Varstvena znamka: SIDRO.
LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.
Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtki z našo varstveno znamko »SIDRO« iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.
Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
Elizabetine ulice 5.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEČ
pri cariki sv. Petra (Piazza Rosario pod Kuksa lano)
priporočila svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je pošiljane prona.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste s največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Jesip Stantič
čevlj. mojster
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dunajska filjalka
Bankine vloge na knjižice s 4%.
 Banknote, borzno posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik
 tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
 Borovlje (Ferlach) Koroško

priloga
 svoje najbolje in zanesljive puške vseh sistemov
 in kalibrov. Znamenite in oštrostrelne puške za
 šibke, risanice, lovske kratke puške in dvo-
 cevke za cele krogle iz dobrega kovanega materiala,
 najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano.
 Komade, ki ne ugaajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam
 ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje
 vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, pre-
 delavam puške za nabijanje od spredaj v take za na-
 bijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu
 • • • • • zmerne cene. • • • • •

Slovenski cenik pošljam na zahtevanje brez-
 plačno in franko

Mladeneč

24 let star, pošten, priden in spreten
 za vsako delo, samo slovenskega jezika
 zmožen, išče primerne službe v kakem
 skladišču ali gostilni. Naslov se izve
 pri upravi »Edinosti.«

Najbolja prevlaka za podove
 je Fernolendtov
bliščeči lak • • • • •
 • • • • • **za podove**

v četrto nijansah za mehak les, ki pokrije vsako
 prejšnjo prevlako, se ne prilepi, se ga lahko opere in
 je trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni
 v plehasti skatli.

Ces. in kralj. privilegirana
 tovarna kemičnih izdelkov
ST. FERNOLENDT

Zaloga:
Dunaj, I Schulerstrasse št. 21
 Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštne povzetju.
 Nadalnje specialitete: pisalna in kopirna črna
 nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo
 za čiščenje podplatov »Vandol«. Kovinska čistila
 rme, srebrne in zlate čistila mila, laki za usnje
 bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje

leščilo (biks)
 Cenik pošljam brezplačno poštne prosje

Anton Pečenko
 Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.

priloga
 pristna bela in črna vina iz vi-
 pavskih, furlanskih, brskih, dal-
 matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po že-
 leznici na vse kraje avstro-ogrske monarhije
 v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
 šilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Naznanilo.

Jakob Perhauc
 zaloga vin, spirite in likerjev

naznanja da je preselil svojo zalogo v

Via delle Acque št. 12

nasproti »Caffé Centrale«.

Podpisani si časti naznanjati slav-
 nemu občinstvu v mestu, okolici in
 na deželi, da je prevzel

Zalogo olja, kisa, mila itd.
 v Trstu, ulica Barriera vecchia 4

Blago pošljam franko na dom
 po naročbi na debelo in drobno. Po-
 šiljatve na deželo s poštne povzetjem.

Za mnogobrojne naročbe se toplo
 priporoča udani
Josip Gregorič.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Ugodna prilika.

IZBOR

NAOČNIKOVI IN NANOŠNIKOVI

s pereokopičnimi lečami predpisani od zdravnikov; okovi iz jekla,
 niklja, zlata in srebra po po jako nizkih cenah.

IZBOR

akromatičnih daljnogledov. Moderne lorinjete po nečuvno nizkih
 cenah in brez konkurence.

Izvršuje se vsakovrsne poprave teh predmetov.

Via Nuova — nasproti lekarne Zanetti — Via Nuova.

**Vsaka gospodinja
 in mati**

se mora blagrovati, katera
 rabi z ozirom na zdravje,
 varčnost in dobri okus
 Kathreiner-Kneippovo sla-
 dno kavo (pristno samo v
 znanih izvirnih zavitkih).

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
 zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z
 redno uporabo istega se prebavljanje krepi
 in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
 po pošti 20 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
 zraven stoječo, postavno po-
 loženo varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
 mače zdravilo, katero varuje in ohrani
 rane čiste, vnetje in bolečine olajša
 in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti
 6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja »pri črnem orlu«

Praga, Malastran, oglel Spornereje ulice.

Vsakdanje poštne razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg
 P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Glavnica v akcijah 20,000.000 K.
Reservni zaklad nad 7,000.000 K.
Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Igľavi, Moravski Ostravi.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
 cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
 besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno
 zniža. Cglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
 po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
 obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
 Zaloga vsakovrstnih
 vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso
 filijalka ulica Riborgo 15 ima
 veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsako-
 vrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčič
 v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih li-
 kerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in
 druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
 krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po po-
 godbi in naročilu franko na dom in trgovcem v
 razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
 karna in sladčičarna,
 svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
 tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
 priporoča slavnemu občinstvu
 svoje nepregorljive mrežice (rettine) »Meteor« in vse
 druge priprave za plinovo luč »Auer.«

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni
 »Commercio« in »Tedesco«
 ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
 venski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12
 priporoča svojo dobro pre-
 skrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
 moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za-
 loga zaznovrstnega
 pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
 načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence
 Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim
 rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji
 k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12
 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico
 in izdelovalnico vsakovrstnega po-
 hištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovolje
 gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča
 Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, in spalnice
prejemnice, žimnic in peresnic, ogledal in
železnih blagajn, po cenah, da se ni bati
konkurence.

!! Važno za vsakega !!

Razprodaja za neverjetno nizke cene: 12
 krasnih komadov za samo

2 gld. 95 kr.

jantom.

1 par lepih zapestnih gumbov iz pravega srebra

priznanega od c. kr. državnega urada.

1 par krasnih gumbov za rokave iz amerikan-
 skega double zlata.

1 zbirka gumbov za srajce in ovratnike iz amer-
 double zlata (5 komadov).

1 elegantno, novoiznajdeno toaletno pomanjše-
 valno zrcalo. (Novost!)

Dokler zaloga obstoji, razpošiljam teh 12 ko-
 madov proti povzetju ali proti pošiljati denarja pri
 naročilu za samih **gld. 2.95.** (Sama žepna ura iz
 niklja Anker-Remontoir stala je prej 5 gld.) Kar ne
 ugaja, sprejema v teku 8 dni radovoljno nazaj
 Jednaki oglasi so le posnemanja.

E. Holzer

zalagatelj zveze c. kr. avstrijskih državnih uradnikov
 in zaloga ur in zlatenine na debelo.

Krakov — Stradom 18. — Krakovo.

Ilustrovani ceniki gratis in franko.